

[Az olvasó talán azt hiszi, hogy itt csak elírásról van szó. Nem. Másról; majd látni fogjuk]. — A *Kalkgruben—Mészverem* faluról Sch. lendületesen így ír: „Az Árpádház kihalásának évében, 1301-ben először olvasunk *Posz. Colgruob*-ról“, bár idézett értekezésében Stessel már azt is megállapította, hogy a Csánkinál közölt idézett adat nem a mai *Kalkgruben* helysége vonatkozik. — *Hochstrass—Ostoros* falura vonatkozólag pedig Stesselén kívül és tőle függetlenül már én is kifejtettem, hogy a Csánkinál közölt név alak nem erre a falura vonatkozik (DUHbl 2, 210), Sch. Csánki téves adatát mégis rendületlenül leközi, bár bibliográfiája szerint mind Stessel dolgozatát, mind az enyémet felhasználta.

(Folytatása következik.)

Moór Elemér.

KÉRDÉSEK.

61. kérdés. *Irdoló* (főnév), ugyanaz, mint az 59. kérdésben fölvetett *törkölő*. Tompahegyű vasszerszám, mellyel ősszel a nyers kukoricaesőről egy-egy sort *kürtanak*, hogy a továbbontást kézbe is folytathassák. Hol használatos ez a szó és miből készül a számszám?

if.

62. kérdés. Van-e még a nép között valamely szimbolikus maradványa annak a régi szokásnak, amely szerint az elhalt legényt sírjában fiatal leánnyal esketik össze, akinek őt követni kell a sírba?

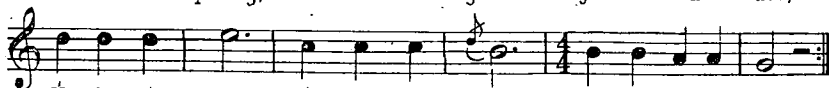
Banner János.

FELELETEK.

Mérsékeltén.

Új-esz-ten-dő, az új i-dő most kezd ú-jul-ni.
Hir-de-ti már a Me-si-ás el-jö-ve-te-lét,
Al-só szép ég, fel-ső kék ég ád-jad U-ra-dat,

Ú-ju-lás-kor, vig-ő-röm-mel, most kezd hir-det-ni.
Lé-gye-tek a nagy Is-ten-nek ál-dott hi-ve-i.
U-rad ád-jad és meg-tar-csad szép Jé-zu-so-dat.

Felelet a 32. kérdésre. A kántálás Derecskén és a szomszédos községekben még mindig szokásban van. Szilveszter estéjén 12-18 éves fiúk vagy lányok — mindig külön — ketten-hárman ösz-

szeállnak és végig kántálják a falut. Bemennek a házak udvarára és az ablak alatt megállva énekelik a kántálási éneket. A háziak kivisznek néhány fillért, vagy kalácsot, amit a kántálók — „sze-

rencsés és boldog újesztendőt kívánunk" — jókívánsággal köszönnek meg. Ez az ének Derecskéről való, de a szomszédos falvakban is ezt éneklik némi eltéréssel a szövegben és dallamban.

Derecske. *Fekete Béla.*

Feleletek a 37. kérdésre.

A jegyben járó lányról mondják, hogy „*nap alatt van*”. Talán azt akarják ezzel kifejezni, hogy a faluban ő a szóbeszéd tárgya, ő a központja a beszédnek. Szentesen kevésbé használatos, ellenben Algyő vidékén mindennapos.

Szentés. *Zsoldos Andor.*

A *nap alatt van* kifejezést nagyon ritkán használják, da azért már hallottam. Annyit jelent, hogy 'beszélnek róla, nyelvükre vették.'

Kunszentmiklós. *Baky Lajos.*

Én nem hallottam még ezt a kifejezést, de Arany János ismeri: Toldi Szer. II. é. 60. v.

„Udvara közzé, míg *nap alatt lesz*, kérte, // Férjhez is ő adja, kegyesen ígerte“.

Szeged. *Benkő István.*

Feleletek a 38. kérdésre.

Kun. E szót Kiskunhalason rövid u-val ejtik ki.

Kiskunhalas.

Nagy Szeder István.

Nem-kun magyarságban röviden ejtik a *kun* szót.

Szatymaz. *Zsák József.*

A *kun* nevet mindenütt röviden ejtik ki.

Kunszentmiklós *Baky Lajos.*

Szentesen *kun*, Kunszentmártonban úgy tudom: *kún*.

Szentés. *Sebők János.*

A *kun* nevet Félegyházán röviden ejtik.

Szeged. *Gál Sándor.*

A *kun* szót röviden ejtik ki. Pusztamérges *Előljárósága.* A *kun* szót itt röviden szokták kiejteni.

Dorozsma *Előljárósága.*

A *kun* szót röviden mondják.

Sándorfalva *Előljárósága.*

Kecskeméten a *kun* nevet röviden ejtik.

Kecskemét. *Garzó Béla.*

A *kun* szót röviden ejtik.

Szeged-Szentmihálytelek.

Almásfi Ferenc.

A *kun* szót magára nem használja a nép, csak városnévben, abban pedig hangtorlódás miatt rövid.

Kiskunfélegyháza.

Toldy Jenő.

Tizsason (Szolnokmegye) *kun*-nak mondják, rövid u-val.

Tizsahas. *Nyíri Antal.*

A *kún* szót hosszú ú-val ejtik.

Tápé *Előljárósága.*

Kun rövid ejtésű Kiskunfélegyházán, Csongrádon, Mindszenten, Dévaványán, Kisteleken, Szabadszálláson.

Hosszú ejtésű = *kún* Rákosszentmihályon.

Kiskunfélegyháza.

Takács Béla.

A *kun* szót itt röviden ejtik.

Püspökladány.

Rettegi Istvánné.

Orosházám, Békés megyébn röviden ejtik a *kun* szót. Ott különben ilyen családnév is van: *Kun*; meg *Kunos* is.

Szeged. *Benkő István.*

Túrkevéen, a nagyikun városok egyikében a *kun* nevet röviden ejtik ki. S így ejtik a környéken lakó nem-kun magyarok is.

Túrkeve. *Minay Lajos.*

Kun-t röviden ejtik.

Gödöllő. vitéz *Endre László.*